

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 116/2014-30

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 19. februára 2014 predbežne prerokoval sťažnosť Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky, Mierová 19, Bratislava, zastúpeného Advokátskou kanceláriou Bobák, Bollová a spol., s. r. o., Dr. Vladimíra Clementisa 10, Bratislava, v mene ktorej koná konateľka a advokátka Mgr. Zuzana Bollová, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava II v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 178/2006 a jeho rozsudkom z 23. októbra 2007 a postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Co 298/2011 a jeho rozsudkom z 9. februára 2012 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky **o d m i e t a** pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky na jej prerokovanie.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 20. septembra 2013 doručená sťažnosť Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky, Mierová 19, Bratislava (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 178/2006 a jeho rozsudkom z 23. októbra 2007 a postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Co 298/2011 a jeho rozsudkom z 9. februára 2012.

Sťažovateľ v sťažnosti uviedol, že rozsudkom krajského súdu sp. zn. 3 Co 298/2011 z 9. februára 2012 bol potvrdený rozsudok okresného súdu sp. zn. 6 C 178/2006 z 23. októbra 2007, ktorým mu bola uložená povinnosť zaplatiť spoločnosti SKI-CENTRUM Banská Štiavnica, s. r. o. (ďalej len „žalobca“), sumu 4 979 087,83 € z titulu náhrady spôsobenej škody vo forme ušlého zisku. Podľa vyjadrenia sťažovateľa krajský súd v danej veci vychádzal z právneho názoru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) obsiahnutého v uznesení sp. zn. 4 Cdo 77/2010 z 29. júna 2011, ktorým bolo skoršie rozhodnutie krajského súdu v tejto veci zrušené a vec mu bola vrátená na ďalšie konanie. Sťažovateľ dodal, že podľa tohto záväzného právneho názoru dovolacieho súdu k vzniku jeho zodpovednosti za škodu malo dôjsť na základe toho, že ako poskytovateľ štátnej pomoci ignoroval vznik právneho nároku žalobcu ako žiadateľa na uzavretie zmluvy o poskytnutí nenávratného finančného príspevku a na poskytnutie finančných prostriedkov.

Sťažovateľ ďalej uviedol, že 5. marca 2012 podal Generálnemu prokurátorovi Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátor“) podnet na podanie mimoriadneho

dovolania, ktorému generálny prokurátor vyhovel a podal mimoriadne dovolanie proti namietanému rozsudku okresného súdu v spojení s namietaným rozsudkom krajského súdu.

Sťažovateľ súčasne uviedol, že 30. apríla 2012 podal proti rozsudku krajského (odvolacieho) súdu sp. zn. 3 Co 298/2011 z 9. februára 2012 a uzneseniu najvyššieho (dovolacieho) súdu sp. zn. 4 Cdo 77/2010 z 29. júna 2011 na ústavnom súde sťažnosť pre namietané porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavný súd predmetnú sťažnosť uznesením č. k. IV. ÚS 119/2013-61 z 8. marca 2013 odmietol s poukazom na mimoriadne dovolanie podané generálnym prokurátorom.

Podľa vyjadrenia sťažovateľa o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora rozhodol najvyšší súd rozsudkom sp. zn. 4 MCdo 2/2013 z 25. júna 2013 tak, že ho zamietol.

Podstata námietok sťažovateľa o porušení jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom a rozhodnutiami okresného súdu a krajského súdu spočívala v tom, že podľa neho ani okresný súd, ani krajský súd sa v namietaných rozhodnutiach nevysporiadali s jeho zásadnými právnymi argumentmi týkajúcimi sa aplikácie nesprávnej právnej normy. Sťažovateľ vyslovil názor, že na danú vec mal byť správne aplikovaný zákon č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 514/2003 Z. z.“), a nie všeobecné ustanovenia Občianskeho zákonníka o zodpovednosti za škodu. Tento svoj právny názor sťažovateľ odôvodnil tým, že o žiadosti žalobcu rozhodoval ako správny orgán. Podľa sťažovateľa sa oba súde v odôvodnení napadnutých rozhodnutí nedostatočne vysporiadali s existenciou všetkých predpokladov na vznik zodpovednosti za škodu, a to z pohľadu oboch právnych noriem. Podľa sťažovateľa v konaní nedošlo k preukázaniu príčinnej súvislosti medzi jeho postupom a vznikom škody a taktiež ani prvostupňový súd, ani druhostupňový súd podľa neho neuviedli dostatočné argumenty týkajúce sa výšky a charakteru uplatnenej škody.

Sťažovateľ označil namietané rozhodnutia za svojvoľné a nedostatočne odôvodnené, čo malo podľa neho za následok porušenie zásad spravodlivého procesu.

Na základe uvedených skutočností sťažovateľ žiadal, aby ústavný súd prijal jeho sťažnosť na ďalšie konanie a aby v náleze vyslovil, že postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Co 298/2011 a jeho rozsudkom z 9. februára 2012 a postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 178/2006 a jeho rozsudkom z 23. októbra 2007 bolo porušené jeho základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, rozsudky okresného súdu a krajského súdu zrušil a obidvom súdom uložil povinnosť uhradiť trovy konania v sume 331,13 €.

Okrem toho sťažovateľ žiadal, aby ústavný súd rozhodol o dočasnom opatrení a odložil vykonateľnosť napadnutého rozhodnutia krajského súdu v spojení s rozsudkom okresného súdu.

II.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom

súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

K námietkam sťažovateľa o porušení jeho práv postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 178/2006 a jeho rozsudkom z 23. októbra 2007

Pokiaľ ide o tú časť sťažnosti, ktorou sťažovateľ namietal porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom a rozsudkom okresného súdu, ústavný súd sa riadil princípom subsidiarity podľa čl. 127 ods. 1 ústavy. Toto ustanovenie limituje hranice právomoci ústavného súdu a všeobecných súdov rozhodujúcich v občianskoprávných a trestnoprávných veciach, a to tým spôsobom, že ochrany základného práva a slobody sa na ústavnom súde možno domáhať v prípade, ak takúto ochranu nemôžu poskytnúť všeobecné súdy.

Z uvedeného vyplýva, že na preskúmanie postupu a prvostupňového rozhodnutia bol v prvom rade povolaný krajský (odvolací) súd, ktorého právomoc predchádza právomoci ústavného súdu bezprostredne preskúmať rozhodnutie súdu prvého stupňa v danej veci. Odvolávajúci sa na princíp subsidiarity podľa čl. 127 ods. 1 ústavy preto ústavný súd sťažnosť v tejto časti odmietol pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie (obdobne napr. IV. ÚS 405/04, III. ÚS 208/08, III. ÚS 72/09).

K námietkam sťažovateľa o porušení jeho práv postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Co 298/2011 a jeho rozsudkom z 9. februára 2012

Ústavný súd konštatuje, že aj pri preskúmaní tejto časti sťažnosti vychádzal z princípu subsidiarity podľa čl. 127 ods. 1 ústavy.

V súvislosti s uvedeným a v kontexte okolností tohto prípadu považuje ústavný súd za prvoradá zdôrazniť, že podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde je ústavný súd viazaný návrhom na začatie konania okrem prípadov výslovne uvedených v tomto zákone. Viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania sa prejavuje predovšetkým vo viazanosti petitom návrhu na začatie konania, teda tou časťou sťažnosti (v konaní podľa čl. 127 ústavy), v ktorej sťažovateľ špecifikuje, akého rozhodnutia sa od ústavného súdu domáha (§ 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde), čím zároveň vymedzí predmet konania pred ústavným súdom z hľadiska požiadavky na poskytnutie ústavnej ochrany. Vzhľadom na uvedené môže ústavný súd rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorý označil za porušovateľa svojich práv. Platí to predovšetkým v situácii, keď je sťažovateľ zastúpený zvoleným advokátom (m. m. II. ÚS 19/05, III. ÚS 2/05).

Ústavný súd konštatuje, že v tejto časti sťažnosti sťažovateľ namietal porušenie zásad spravodlivého procesu postupom a rozsudkom krajského súdu sp. zn. 3 Co 298/2011 z 9. februára 2012.

Ústavný súd dáva do pozornosti, že obsahovo totožnou sťažnosťou smerujúcou proti rozsudku krajského súdu sp. zn. 3 Co 298/2011 z 9. februára 2012 a uzneseniu najvyššieho súdu sp. zn. 4 Cdo 77/2010 z 29. júna 2011, ktorá bola ústavnému súdu doručená 2. mája 2012, sa sťažovateľ domáhal poskytnutia ústavnoprávnej ochrany. O tejto sťažnosti rozhodol ústavný súd uznesením č. k. IV. ÚS 119/2013-61 z 8. marca 2013 tak, že časť sťažnosti, ktorou sťažovateľ namietal porušenie svojich práv postupom a uznesením najvyššieho súdu, odmietol ako podanú oneskorene a zvyšnú časť sťažnosti, predmetom ktorej boli námietky proti rozsudku krajského súdu, odmietol pre neprípustnosť, a teda ako

predčasne podanú z dôvodu mimoriadneho dovolania podaného generálnym prokurátorom proti rozsudku krajského súdu, o ktorom dovtedy najvyšší súd nerozhodol.

V aktuálnej (časti) sťažnosti sťažovateľ opäť namietal postup a rozsudok krajského súdu sp. zn. 3 Co 298/2011 z 9. februára 2012. Pritom sťažnosť sťažovateľa pre namietané porušenie jeho práv bola ústavnému súdu doručená v lehote dvoch mesiacov od rozhodnutia najvyššieho súdu o mimoriadnom dovolaní. Ústavný súd zdôrazňuje, že jeho judikatúra o zachovaní lehoty aj vo vzťahu k rozhodnutiu odvolacieho súdu (za obvyklých podmienok) nachádza uplatnenie len v prípadoch, ak dovolací súd mimoriadny opravný prostriedok procesne odmietne. Lehotu vo vzťahu k druhostupňovému rozhodnutiu nemožno považovať za zachovanú v prípadoch, keď dovolací súd, ktorý je súčasťou systému všeobecných súdov, dovolanie, respektíve mimoriadne dovolanie zamietne. Ide o prípady, keď dovolací súd vecne preskúma argumenty obsiahnuté v mimoriadnom opravnom prostriedku, čím sa stáva inštančne posledným orgánom verejnej moci, v ktorého kompetencii je poskytnutie právnej ochrany, ktorá predchádza právnej ochrane poskytovanej zo strany ústavného súdu.

V sťažovateľovej veci najvyšší súd rozsudkom sp. zn. 4 MCdo 2/2013 z 25. júna 2013 mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora, ktoré bolo podané na podnet sťažovateľa, proti rozsudku okresného súdu sp. zn. 6 C 178/2006 z 23. októbra 2007 v spojení s rozsudkom krajského súdu sp. zn. 3 Co 298/2011 z 9. februára 2012 zamietol.

Ústavný súd zdôrazňuje, že tým neodpadla prekážka, ktorá by ústavnému súdu bránila bezprostredne preskúmať rozhodnutie krajského súdu. Práve rozhodnutie najvyššieho súdu, ktorým boli argumenty generálneho prokurátora preskúmané v merite veci, sa stalo tou prekážkou, ktorá znemožňuje ústavnému súdu preskúmať namietané rozhodnutie krajského súdu (k tomu pozri III. ÚS 88/2012, III. ÚS 428/2012).

V danej veci je potrebné správne pochopiť podstatu a zmysel rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) vo veci Zvolský a Zvolská verzus Česká republika (rozsudok z 12. novembra 2002), z ktorého vychádza aj ústavný súd

v rámci svojej rozhodovacej činnosti v obdobných prípadoch (III. ÚS 81/2012, III. ÚS 114/2010). Právny názor ESLP je potrebné vnímať tak, že právomoc ústavného súdu na preskúmanie rozhodnutia odvolacieho súdu po rozhodnutí dovolacieho súdu je daná len za predpokladu procesného rozhodnutia dovolacieho súdu o *odmietnutí* dovolania, respektíve mimoriadneho dovolania, samozrejme, pri splnení obvyklých podmienok.

Keďže v danom prípade najvyšší súd mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora podané na podnet sťažovateľa *zamietol*, sťažovateľ, zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom, mal v záujme účinnej právnej ochrany namietat' porušenie svojich práv, avšak nie rozsudkom krajského súdu, ktorý bol vecne preskúmaný najvyšším súdom, ale rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 4 MCdo 2/2013 z 25. júna 2013. Ústavný súd dodáva, že v okolnostiach tohto prípadu jedine závery najvyššieho súdu v jeho meritórnom rozhodnutí by mohli byť predmetom konkrétnej kontroly ústavnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy.

Vzhľadom na uvedené bolo potrebné sťažnosť sťažovateľa aj v tejto časti odmietnuť pre nedostatok právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie.

Keďže ústavný súd sťažnosť odmietol, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími požiadavkami sťažovateľa v nej obsiahnutými, pretože rozhodovanie o takých otázkach je viazané na vyslovenie porušenia základných práv alebo slobôd. Taktiež bolo právne bezvýznamné rozhodovať o návrhu sťažovateľa na vydanie dočasného opatrenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 19. februára 2014